

PRZEWODNIK

Dotyczący **oznakowań w zakresie środowiska** na opakowaniach

ORGANIZACJA ODZYSKU OPAKOWAŃ SA

REKOPOL

20 lat na rynku

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Ogólne informacje o znakach umieszczane na opakowaniu	3
2.1 Zasady wskazane w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	3
2.2 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie wzorów oznakowania opakowań	4
2.2.1 Wzory oznakowania opakowania wykonanego z tworzyw sztucznych	4
2.2.2 Wzory oznakowania opakowania wykonanego z papieru i tektury	5
2.2.3 Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze stali i aluminium	5
2.2.4 Wzory oznakowania opakowania wykonanego z drewna, w tym korka	5
2.2.5 Wzory oznakowania opakowania wykonanego z bawełny i juty	6
2.2.6 Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze szkła	6
2.2.7 Wzory oznakowania opakowania wielomateriałowego	6
2.2.8 Wzór oznakowania opakowania wskazujące na możliwość wielokrotnego użycia opakowania	7
2.2.9 Wzór oznakowania opakowania wskazujące na przydatność opakowania do recyklingu	8
2.3 Norma Europejska EN ISO 14021:2016 Environmental labels and declarations – Self declared environmental claims (Type II environmental labelling)	8
2.4 Dyrektywa SUP	9
3. Zastrzeżone znaki towarowe (ZT)	10
3.1 Zielony Punkt	11
3.2 Kompostowalny	11
3.3 FSC	11
3.4 Ok compost	11
3.5 Błękitny Anioł	11
4. Dodatkowe znaki/ własne znaki środowiskowe	12
4.1 Branża kosmetyczna - znaki i symbole na opakowaniach kosmetyków	12
5. Oznakowania obowiązkowe dla substancji niebezpiecznych	13
5.1 Środki niebezpieczne	13
6. Podsumowanie	14

1. Wstęp

Szanowni Państwo,

W związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi oznakowań w zakresie środowiska na opakowaniach, oddajemy w Państwa ręce **Przewodnik dotyczący oznakowań w zakresie środowiska na opakowaniach**. W sposób szczegółowy, jasny i zrozumiały zostały w nim przedstawione oznakowania stosowane w zakresie środowiska. Mamy nadzieję, że Przewodnik będzie dla Państwa kompleksową dawką informacji o znakach oraz usystematyzuje Państwa wiedzę w tym zakresie.

Konsument coraz częściej i bardziej świadomie decyduje o kupnie konkretnego produktu biorąc pod uwagę przekazane mu informacje znajdujące się na etykiecie. Przedsiębiorca zatem stoi przed ogromnym wyzwaniem, co do umieszczania informacji i znaków na opakowaniach, aby sprostać wymaganiom nabywców towarów, wymaganiom rynkowym i prawnym. Można zatem pokusić się o stwierdzenie, że to właśnie znaki na opakowaniach są dodatkową, zewnętrzną wizytówką, zarówno dla opakowania jak i firmy, która je wytworzyła. Niektóre ze znaków pełnią funkcję informacyjną, a inne ostrzegawczą. Umieszczony na opakowaniu znak powinien pozwolić zdecydować czy produkt kupujemy oraz czy jest on bezpieczny dla środowiska i nas samych.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114) (dalej: „**uogoioo**”) reguluje kwestie opakowań i oznakowania umieszczonego na opakowaniach. Przypominamy, że istnieją dodatkowe regulacje prawne, dotyczące środków niebezpiecznych, leczniczych, weterynaryjnych czy suplementów diety, a z których to wynikają obowiązkowe informacje i oznakowania.

Opakowanie, które zostało wprowadzone do obrotu, również takie podlegające wewnątrzwspólnotowej dostawie, musi spełniać wymagania środowiskowe zgodnie z art. 11 i art. 12 uogoioo.

Wymagania te dotyczą m. in.:

- kwestii związanych z wytwarzaniem opakowań w taki sposób, aby nie zawierały w sobie szkodliwych substancji w ilościach stwarzających zagrożenie dla produktu, środowiska czy też ludzkiego zdrowia.
- zapewnienia, że opakowanie zostanie wykonane w sposób, który umożliwi jego wielokrotne użytkowanie i późniejszy recykling albo przynajmniej ich recykling, jeżeli nie jest możliwe ich wielokrotne użycie, a w przypadku gdy recykling danego opakowania jest niemożliwy, to zapewnienie, że będzie możliwa inna forma odzysku.
- przy uwzględnieniu oczekiwań konsumentckich, masa i objętość opakowania ma być ograniczona do minimum niezbędnego do spełniania funkcji opakowania i bezpieczeństwa produktu.

Zapraszamy Państwa do lektury a w razie pytań, do bezpośredniego kontaktu z nami.

2. Ogólne informacje o znakach umieszczane na opakowaniu

Znaki umieszczane na opakowaniach można podzielić na te dotyczące samego opakowania oraz dotyczące produktu. Znaki dotyczące samego produktu, jego właściwości, są często obowiązkowe do umieszczenia na opakowaniu, szczególnie w branży spożywczej czy kosmetycznej. Treść niniejszego Przewodnika skupia się na oznakowaniach umieszczanych na opakowaniach **w zakresie środowiska**.

Oznakowanie dla branży kosmetycznej szczegółowo opisane jest w rozdziale 4.1.

2.1. Zasady wskazane w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Ustawa w art. 15 przedstawia zasady umieszczania oznakowań na opakowaniach.

Podstawowe wytyczne:

Umieszczenie oznakowania na opakowaniu jest **dobrowolne**.

Oznakowanie powinno być **wyraźne, widoczne, czytelne i trwałe** nawet po otwarciu opakowania.

Oznakowanie powinno być **umieszczane bezpośrednio na opakowaniu lub poprzez naklejenie na nim takiej etykiety, która sama nie stanowi przeszkody dla recyklingu;**

- jeśli rozmiar opakowania nie pozwala na umieszczenie oznakowania na nim, należy dołączyć ulotkę informacyjną. Ulotka ta nie powinna stanowić przeszkody do recyklingu odpadów opakowaniowych, sama się do niego nadając.

Oznakowanie wskazuje:

- rodzaj materiałów, z których opakowanie zostały wykonane,
- w przypadku opakowań wielokrotnego użytku- możliwości wielokrotnego użycia opakowania,
- przydatności opakowania do recyklingu w przypadku opakowań przydatnych do recyklingu.

2.2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie wzorów oznakowania opakowań

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie wzorów oznakowania opakowań (Dz. U. poz. 1298), na podstawie art. 15 uogoo, określa wzory oznakowania opakowań wskazujące na poszczególne rodzaje materiałów, z których opakowanie to zostało wykonane. Poniżej przedstawiono wzory oznakowania opakowań wykonanych z różnych materiałów.

Dobrą praktyką jest umieszczenie informacji o wszystkich zastosowanych materiałach (np. poprzez nadruk na etykiecie). Dla opakowań z tworzyw sztucznych kod materiału najlepiej aby był wytłoczony na samym opakowaniu. Nawet po oderwaniu etykiety ma wtedy możliwość dokonania szybkiej identyfikacji. Kod materiału powinien być dodatkowo powtórzony na etykiecie. Pod oznaczeniem materiału możemy umieścić dodatkową informację którego elementu to dotyczy. Dla polimerów innych niż 1-6 stosujemy znak „7”, tak samo kiedy mamy do czynienia z opakowaniem złożonym z kilku polimerów, a które to układy nie stanowią opakowania wielomateriałowego. Należy pamiętać, że nie stanowią elementów opakowania kleje, lakiery, nadruki bezpośrednie, farby.

2.2.1. Wzory oznakowania opakowania wykonanego z tworzyw sztucznych

Wzory oznakowania opakowania wykonanego z tworzyw sztucznych stanowią załącznik nr 1 do ww. Rozporządzenia.

■ POLITEREFTALAN ETYLENU

■ POLIETYLEN DUŻEJ GĘSTOŚCI

■ POLICHLOREK WINYLU

■ POLIETYLEN MAŁEJ GĘSTOŚCI

■ POLIPROPYLEN

■ POLISTYREN

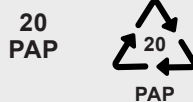
■ TWORZYWA SZTUCZNE INNE NIŻ WSKAZANE W 1-6

2.2.2. Wzory oznakowania opakowania wykonanego z papieru i tektury

Wzory oznakowania opakowania wykonanego z papieru i tektury stanowią załącznik nr 2 do ww. Rozporządzenia.

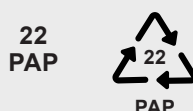
■ **TEKTURA FALISTA**

■ **TEKTURA PŁASKA**

■ **PAPIER**

2.2.3. Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze stali i aluminium

Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze stali i aluminium stanowią załącznik nr 3 do ww. Rozporządzenia.

■ **STAL**

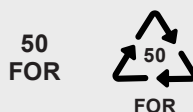
■ **ALUMINIUM**

2.2.4. Wzory oznakowania opakowania wykonanego z drewna, w tym korka

Wzory oznakowania opakowania wykonanego z drewna, w tym korka stanowią załącznik nr 4 do ww. Rozporządzenia.

■ **DREWNO**

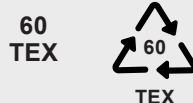
■ **KOREK**

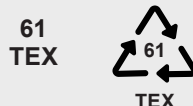
2.2.5. Wzory oznakowania opakowania wykonanego z bawełny i juty

Wzory oznakowania opakowania wykonanego z bawełny i juty, stanowią załącznik nr 5 do ww. Rozporządzenia.

- **BAWEŁNA**

- **JUTA**

2.2.6. Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze szkła

Wzory oznakowania opakowania wykonanego ze szkła, stanowią załącznik nr 6 do ww. Rozporządzenia.

- **SZKŁO BEZBARWNE**

- **SZKŁO ZIELONE**

- **SZKŁO BRĄZOWE**

2.2.7. Wzory oznakowania opakowania wielomateriałowego

Wzory oznakowania opakowania wielomateriałowego, stanowią załącznik nr 7 do ww. Rozporządzenia.

Oznakowanie to stosuje się w następujący sposób:

- 1) literka „C”- jako pierwsza informuje, że mamy do czynienia z opakowaniem wielomateriałowym,
- 2) identyfikujemy materiał przeważający wagowo, np. PAP, ALU,
- 3) identyfikujemy rodzaj układu wielomateriałowego.

Przykład: C/PAP 84.

- **PAPIER I TEKTURA/ RÓŻNE METALE**

- **PAPIER I TEKTURA/ PLASTIK**

- **PAPIER I TEKTURA/ ALUMINIUM**

- **PAPIER I TEKTURA/ BLACHA**

■ PAPIER I TEKTURA / PLASTIK / ALUMINIUM

■ PAPIER I TEKTURA / PLASTIK / ALUMINIUM/ BLACHA

■ PLASTIK/ ALUMINIUM

■ PLASTIK/ BLACHA

■ PLASTIK/ RÓŻNE METALE

■ SZKŁO/ PLASTIK

■ SZKŁO/ ALUMINIUM

■ SZKŁO/ BLACHA

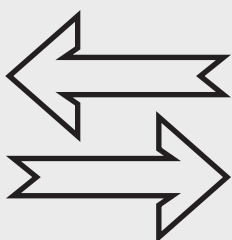

■ SZKŁO/ RÓŻNE METALE

2.2.8. Wzór oznakowania opakowania wskazujące na możliwość wielokrotnego użycia opakowania

Wzór oznakowania opakowania wskazującego na możliwość wielokrotnego użycia opakowania, stanowi załącznik nr 8 do ww. Rozporządzenia.

2.2.9. Wzór oznakowania opakowania wskazujące na przydatność opakowania do recyklingu

Wzór oznakowania opakowania wskazującego na przydatność opakowania do recyklingu, stanowi załącznik nr 9 do ww. Rozporządzenia.

2.3. Norma Europejska EN ISO 14021:2016 Environmental labels and declarations- Self declared environmental claims (Type II environmental labelling)

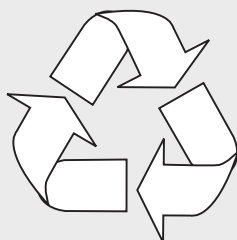
Norma Europejska EN ISO 14021:2016 Environmental labels and declarations- Self declared environmental claims (Type II environmental labelling) (ISO 14021:2016) ma status Polskiej Normy.

W normie tej znajduje się wzór znaku wskazujący przydatność do recyklingu dla różnych wyrobów, w tym opakowań. Znak ten funkcjonuje pod nazwą „MOBIUS LOOP” („pętla Möbiusa”) i jest graficzną deklaracją producenta, że spełnia on wymagania w zakresie możliwości wykorzystania materiału do procesu recyklingu.

Rozdział 5 tej normy dotyczy wymagań jakie należy spełnić, by móc stosować własne stwierdzenia środowiskowe.

Kwestia stosowania Möbiusa nie należy do żadnego organu administracji, gdyż jest to znak dobrowolny. Zaznaczamy natomiast, że konsument może złożyć pismo do UOKiK jeśli stosowanie znaku narusza zasady, wprowadza w błąd.

Co do zasady nie zaleca się przerabiania znaku, jednak nie ma żadnych prawnych ograniczeń do stosowania własnych oznaczeń środowiskowych, jeśli mają Państwo raporty i dowody na pokrycie deklaracji. Szczegóły dotyczące znaku można wyszukać samodzielnie, korzystając z wyszukiwarki ISO: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:grs:7000:1135>

Graficzna deklaracja producenta, że spełnia on wymagania w zakresie możliwości wykorzystania materiału do procesu recyklingu.

Istnieje też inna wersja symbolu MOBIUS LOOP, który przedstawia **zawartość w opakowaniu surowca wtórnego**. W podanym przykładzie 65% materiałów użytych do produkcji danego opakowania jest pochodzenia z recyklingu.

2.4 Dyrektywa SUP

W 2021 r. weszła w życie część obowiązków wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2019 r. Nr 155, str. 1) (tzw. **SUP, Single-Use Plastics**). W zakresie oznakowań, został narzucony obowiązek umieszczania dodatkowego oznakowania, dotyczącego zawartości plastiku i szkodliwości porzucania odpadów.

Użyty w Dyrektywie SUP termin „opakowanie” oznacza opakowania handlowe i opakowania zbiorcze zdefiniowane w art. 3 pkt 1 dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, i są nimi:

■ **wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania i prezentacji wszelkich towarów, od surowców do produktów przetworzonych, od producenta do użytkownika lub konsumenta.** Wyroby „nie zwrotne” przeznaczone do tych samych celów uważa się również za opakowania.

■ termin „opakowania” obejmują wyłącznie:

- **opakowania handlowe lub opakowania podstawowe** tj. mające stanowić towar jednostkowy, sprzedawany użytkownikowi końcowemu lub konsumentowi w miejscu zakupu;
- **opakowania zbiorcze lub opakowania drugorzędne** tj. stanowiące w miejscu zakupu zestaw określonej liczby towarów jednostkowych, niezależnie od tego czy są one sprzedawane w takiej postaci użytkownikowi końcowemu czy konsumentowi, czy też służą zaopatrzeniu punktów sprzedaży; można je zdjąć ze sprzedawanego produktu bez naruszania jego cech;
- **opakowania transportowe lub opakowania trzeciorzędne** tj. mające ułatwić przenoszenie i transport pewnej liczby towarów jednostkowych lub opakowań zbiorczych, zapobiegając powstaniu uszkodzeń przy przenoszeniu i transporcie. Opakowanie transportowe nie obejmuje kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego.

Zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2020/2151, w którym określono specyfikacje dotyczące oznakowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części D załącznika do dyrektywy UE w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku 2019/904, produkty na jakich mają się znaleźć oznakowania to:

■ **Podpaski, tampony, aplikatory do tamponów**

■ **Chusteczki nawilżane do higieny osobistej i użytku domowego**

■ **Wyroby tytoniowe z filtrami, filtry do używania z wyrobami tytoniowymi**

■ Kubki na napoje, inne niż z EPS

Wzory oznakowania wraz z treścią obowiązującego rozporządzenia wykonawczego Komisji UE są opublikowane tu:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R2151R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R2151R(01))

3. Zastrzeżone znaki towarowe (ZT)

Osobną grupę znaków umieszczanych na opakowaniach stanowią **zastrzeżone znaki towarowe (ZT)**. Są to znaki, których użytkowanie zależne jest od posiadania umowy licencyjnej.

Znaki towarowe są oznaczeniami stosowanymi w handlu, służącymi do identyfikacji produktów i/lub usług z zakresu konkretnego przedsiębiorcy. Pozwalają one rozróżnić oferowane produkty tego samego rodzaju przez różnych przedsiębiorców, co daje podstawę budowania wizerunku i podnoszenia reputacji marki. Wśród tej grupy znaków znajdują się znaki informujące zarówno o opakowaniach, produkcie, jak i dodatkowych zobowiązaniach konkretnego przedsiębiorcy. Istnieją jednak sytuacje, gdy przedsiębiorcy nieświadomie korzystają i umieszczają zastrzeżone znaki towarowe, nie posiadając odpowiednich umów licencyjnych- tym samym narażając się równolegle na sankcje.

Głównym aktem prawnym regulującym sprawy dotyczące ochrony prawnej znaków towarowych jest ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 324). Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej natomiast jest centralnym organem administracji rządowej właściwym m.in. w zakresie spraw związanych z rozpatrywaniem podań o udzielenie prawa ma znak towarowy i prowadzeniem rejestru znaków towarowych.

Na następnej stronie przedstawiono przykładowe **ZT**.

3.1. Zielony punkt

„Zielony Punkt” – używany na opakowaniach towarów. Opłaty licencyjne wspierają budowę systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. Podmiot udzielający licencji na terenie RP: Rekopol Organizacja Odzysku Opakowań SA
Właściciel znaku: Der Grüne Punkt-Duales System Deutschland A.G.

3.2. Kompostowalny

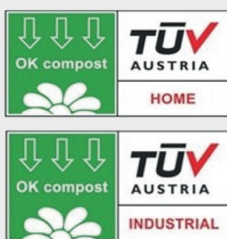
„Kompostowalny” – opakowanie biodegradowalne, przydatne do kompostowania przemysłowego. Certyfikacja: COBRO Instytut Badawczy Opakowań we współpracy z DIN CERTCO lub Plastest Sp. z o.o. we współpracy z Vincotte.
Właściciel znaku: European Bioplastics e.V.

3.3. FSC

„FSC” – produkt/opakowanie pochodzi z certyfikowanych zasobów leśnych gospodarowanych w sposób zrównoważony.
Certyfikacja: przez jednostkę posiadającą akredytację FSC.
Podmiot odpowiedzialny za znak: Forest Stewardship Council

3.4. OK compost

„OK compost” – umieszczenie tego znaku jest gwarancją kompostowalności odpowiednio w warunkach przydomowych – HOME oraz gwarancją biodegradowalności w przemysłowej kompostowni – INDUSTRIAL.

Posiadanie jednego certyfikatu nie wskazuje automatycznie, że produkt jest certyfikowany jednocześnie w drugiej kategorii. Logo bez numeru certyfikatu jest nieważne, a naniesione na produkt, co do którego można mieć przypuszczenie, że mógłby go mieć, ale bez numeru certyfikatu jest nielegalne.

Szczegółowe informacje dot. certyfikacji i wymogów formalnych: www.okcompost.pl

Właściciel znaku: TUV Austria (do niedawna właścicielem był Vincotte z siedzibą w Belgii).

3.5. Błękitny Anioł

„Błękitny Anioł” – ekoznak wskazujący, że produkt musi być bezpieczny dla środowiska jak i dla człowieka. Pod uwagę bierze się cały cykl życia produktu: m.in. zużycie surowców, produkcja, oszczędność w zużyciu energii, trwałość użytkowania, wpływ zastosowanych materiałów na środowisko i możliwości przetworzenia produktu. W ocenie wpływu na środowisko, brany jest także pod uwagę hałas oraz możliwość powstawania substancji szczególnie niebezpiecznych. Dla każdej kategorii produktowej przypisane są szczególne kryteria jakie musi spełnić produkt, aby uzyskać certyfikat Blue Angel. Znak ten przyznawany jest na czas ważności kryteriów, pod którymi certyfikowany jest produkt. Właściciel znaku, a tym samym przyznający znak: niemiecka organizacja RAL gGmbH.

Właściciel znaku: niemieckie Ministerstwo Środowiska.

Przyznanie znaku: jury Niemieckiego Instytutu Bezpiecznego Stosowania i Oznakowywania Wyrobów RAL.

4. Dodatkowe znaki/ własne znaki środowiskowe

Jak wskazano w rozdziale 2.1. istnieją również branże, w których istnieje obowiązek umieszczania określonych znaków, symboli na opakowaniu. Symbole te są charakterystyczne wyłącznie w danej branży. Przypomina się, że znaki takie w zdecydowanej większości dotyczą już samego **produktu: jego właściwości, sposobu produkcji, sposobu przechowywania**.

Przykłady takich oznakowań zostały zaprezentowane poniżej w pkt. 4.1., na przykładzie branży kosmetycznej.

4.1. Branża kosmetyczna – znaki i symbole na opakowaniach kosmetyków

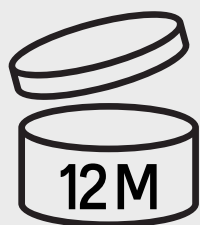
Produkty kosmetyczne, zarówno jak ich opakowania, przeważnie nie są dużymi przedmiotami, a konieczność umieszczenia na nich wymaganych informacji, powoduje, że część tych informacji – obowiązkowych oraz tych nieobowiązkowych umieszczana jest w postaci znaków lub symboli. Poniżej przedstawiono niektóre znaki i symbole, które występują **przed wszystkim w branży kosmetycznej**. Zaznacza się, jednak, że poniższe znaki dotyczą samego produktu a nie opakowania.

Więcej informacji można uzyskać na stronie: www.kosmopedia.org

Kwestie dotyczące regulacji, pod linkiem: <https://www.kosmopedia.org/regulacje/>

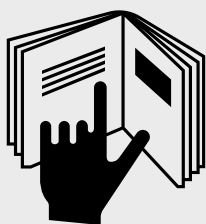
Kwestie dotyczące oznakowania, pod linkiem:

<https://www.kosmopedia.org/regulacje/oznakowanie-kosmetykow/>

Period After Opening, PAO

„PAO” jest symbolem obowiązkowym w niektórych przypadkach¹. Znak ten informuje jak długo od momentu otwarcia opakowania i pierwszego użycia produktu zgodnie z jego przeznaczeniem, może być on bezpiecznie stosowany. Na ikonie słoiczka lub pod nim wskazuje się liczbę miesięcy przydatności, np. 12M, czyli 12 miesięcy.

Ręka na książce

Zamieszczenie tego znaku na opakowaniu stanowi informację, że do produktu kosmetycznego została załączona lub doczepiona ulotka, metka, taśma lub kartka z istotnymi informacjami. Symbol stosowany jest, gdy na opakowaniu wewnętrznym i zewnętrznym brak jest miejsca na zamieszczenie wszelkich istotnych informacji, a zapoznanie się z dołączonymi do produktu informacjami jest konieczne.

Symbol UVA

Oznakowanie stosowane wyłącznie na opakowaniach kosmetyków ochrony przeciwsłonecznej. Jeżeli ten symbol znajduje się na opakowaniu oznacza to, że produkt spełnia zalecenia KE w zakresie skuteczności ochrony przed promieniowaniem UVA.

¹ Kosmetyki o trwałości powyżej 30 miesięcy - brak obowiązku umieszczania PAO, natomiast kosmetyki o trwałości poniżej 30 miesięcy - obowiązek umieszczenia PAO oraz daty minimalnej trwałości

5. Oznakowania obowiązkowe dla substancji niebezpiecznych

Substancja niebezpieczna zdefiniowana jest jako substancja stwarzająca zagrożenie dla zdrowia człowieka i/lub środowiska zakwalifikowana, co najmniej do jednej z następujących kategorii: bardzo toksyczne, toksyczne, szkodliwe, żrące, drażniące, uczulające, rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość, łatwo palne, wysoce łatwopalne, skrajnie łatwopalne, o właściwościach utleniających i wybuchowych, niebezpieczne dla środowiska (ECHA TERM multilingual REACH & CLP terminology). Podstawą prawną jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

Od substancji niebezpiecznych należy odróżnić środki niebezpieczne, szczegółowiej opisane w ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

5.1. Środki niebezpieczne

Środkami niebezpiecznymi są te substancje i preparaty chemiczne zaklasyfikowane jako bardzo toksyczne, toksyczne, rakotwórcze kategorii 1 lub 2, mutagenne kategorii 1 lub 2, działające szkodliwie na rozrodczość kategorii 1 lub 2 lub niebezpieczne dla środowiska z przypisanym symbolem N, określone w przepisach o substancjach i preparatach chemicznych oraz środki ochrony roślin zaklasyfikowane jako bardzo toksyczne lub toksyczne dla ludzi, pszczoł lub organizmów wodnych, określone w przepisach o ochronie roślin uprawnych. Aby zweryfikować, czy produkt jest środkiem niebezpiecznym, należy porównać informacje zawarte w karcie charakterystyki z poniższą tabelką w zakresie:

- **Klasa zagrożenia;**
- **Kategoria;**
- **Piktogram;**
- **Zwrot określający zagrożenie.**

Klasa zagrożenia	Kategoria	Hasło ostrzegawcze	Piktogram	Zwrot określający zagrożenie
Toksyczność ostra	Acute Tox 1	Niebezpieczeństwo		H300 lub H310 lub H330
	Acute Tox 2			H300 lub H310 lub H330
	Acute Tox 3			H301 lub H311 lub H330
Rakotwórczość	Carc 1A	Niebezpieczeństwo		H350
	Carc 1B5			
Mutagenność	Muta 1A	Niebezpieczeństwo		H340
	Carc 1B			
Działanie szkodliwe na rozrodczość	Repr 1A	Niebezpieczeństwo		H360
	Repr 1B			
Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego ze względu na toksyczność ostroą	Aquatic Acute 1	Uwaga		H400
Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego ze względu na toksyczność przewlekłą	Aquatic Chronic 1	Uwaga		H411
	Aquatic Chronic 2	Nie stosuje hasła ostrzegawczego		

Tabela 1. Tabela porównawcza, środki niebezpieczne

6. Podsumowanie

Niniejszy **Przewodnik** podejmuje próbę uporządkowania zbioru podstawowych znaków znajdujących się na opakowaniach. Znaki te powinny stanowić dla konsumenta źródło wiedzy o zakupowanym opakowaniu oraz zawierać informacje o dalszym postępowaniu z odpadem opakowaniowym.

Odpad opakowaniowy, powstały po zużyciu produktu, stanowi cenny surowiec w gospodarce obiegu zamkniętego. W procesach recyklingu większość materiałów jesteśmy w stanie przetworzyć i nadać im nową wartość, wykorzystać ponownie do produkcji opakowań lub innych produktów. Umieszczone znaki na opakowaniu powinny wspomagać selektywną zbiórkę, wielokrotne użytkowanie i odzysk, w tym recykling. Powinno to następować poprzez łatwą i jednoznaczną identyfikację materiału wykorzystanego do wytworzenia opakowania.

W tym celu powstało wiele inicjatyw rynkowych mających na celu umieszczenie dodatkowego znakowania (poprzez symbol, kolor, napis) w zakresie selektywnej zbiórki. Pierwszą inicjatywą była w Polsce Koalicja 5 Frakcji, więcej informacji pod linkiem: <https://5frakcji.pl/>. Oznakowanie to przewiduje 3 informacje:

- którego elementu opakowanie dotyczy;
- do jakiego pojemnika wyrzucić;
- jaką dodatkową czynność należy wykonać (np. zgnieść, oderwać).

Zwraca się również uwagę, że kwestia opakowań i ich projektowania wymaga nowego spojrzenia, uwzględniającego wymagania gospodarki obiegu zamkniętego. Celem jest przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów, umożliwienie ponownego użycia albo recykling, który zapewni cyrkularność materiałów z odpadów opakowaniowych, dzięki ekoprojektowaniu opakowań. Otóż, ekoprojektowanie inaczej nazywane też ecodesign, ecological design, green design czy life cycle design, to włączenie aspektów środowiskowych do projektowania i rozwoju wyrobu. Polega to na identyfikowaniu aspektów środowiskowych związanych z produktem oraz włączeniu tych aspektów do procesu projektowania na początkowym etapie rozwoju produktu. Zrównoważone projektowanie produktu pozwala na zaspokajanie potrzeb użytkownika przy jednoczesnym ograniczeniu wykorzystywania zasobów naturalnych.

Na zakończenie należy również nadmienić o europejskiej strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych, zgodnie z którą do roku 2030 wszystkie opakowania z tworzyw sztucznych na rynku Unii Europejskiej mają nadawać się do recyklingu. Aby w szczególności skuteczniej zapobiegać powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz ograniczyć ich wpływ na środowisko, Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę w sprawie 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zaostrzono zapisy dotyczące wymogów mających na celu lepsze projektowanie z myślą o ponownym użyciu i wysokiej jakości recyklingu opakowań.

Rekopol Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

Rekopol Organizacja Odzysku Opakowań SA została założona przez czołowe polskie i międzynarodowe przedsiębiorstwa, w celu zabezpieczenia i reprezentowania interesów producentów i importerów produktów w opakowaniach, w związku z nałożoną na przedsiębiorców ustawową (ustawa z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce odpadami i odpadami opakowaniowymi) odpowiedzialnością finansową za odzysk i recykling opakowań po produktach wprowadzanych na rynek. Obecnie współpracuje z nami ponad 2 000 przedsiębiorców, którzy powierzyli nam swój obowiązek, wpisując się w strategię Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta.

Rekopol to nie tylko realizacja ustawowych obowiązków nałożonych na Przedsiębiorcę to również usługi, które wyróżniają nas na tle innych organizacji odzysku opakowań:

Doradztwo krajowe dla Przedsiębiorców i Ecodesign

Oferujemy szereg usług doradczych i szkoleniowych które pomogą Twojej firmie najbardziej efektywnie prowadzić działania z zakresu gospodarki odpadami zarówno dziś jak i przyszłości.

- Doradztwo w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi w celu optymalizacji kosztów
- Opracowanie strategii gospodarki odpadami opakowaniowymi i realizacji obowiązku odzysku i recyklingu w odniesieniu do perspektyw 2025 i 2030 poprzez indywidualne konsultacje i specjalistyczne raporty, szkolenia i seminaria
- Przygotowanie przewidzianych Ustawą obowiązków sprawozdawczych
- Audyt opakowaniowy w zakresie zgodności ewidencji i raportowania z ustawą o gospodarce odpadami i odpadami opakowaniowymi.
- Audyt i doradztwo w zakresie ekoprojektowania i przydatności opakowań do recyklingu
- Opiniowanie przydatności opakowań do recyklingu
- Konsultacje i testy opakowań przed wprowadzeniem na rynek w zakresie ich przetwarzalności
- Tablice informacyjne do punktów handlowych

Doradztwo Międzynarodowe

Wprowadzający produkty w opakowaniach na dany rynek jest zobowiązany realizować obowiązek odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wg. prawa ustalonego w tym kraju. Systemy realizacji obowiązków różnią się w poszczególnych krajach, a każdy polski eksporter musi mieć świadomość ciężących na nim obowiązków – w tym wspiera Rekopol.

Zielony CSR i Edukacja

- Prowadzimy działania edukacyjne i projekty z zakresu Zielonego CSR
- Rozpoznajemy potrzeby i możliwości naszych Klientów i tworzymy projekty „szyte na miarę”
- Tworzymy kompleksowe programy edukacji, tak by dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców

Prowadzimy akcje edukacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów czy świadomych zakupów, opracowujemy i drukujemy materiały edukacyjne, szkolimy, organizujemy konkursy i happeningi. Wiele z tych działań podejmujemy i organizujemy z naszymi Klientami, dla których projekty z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) coraz częściej stają się skutecznym sposobem realizacji tych obowiązków ciężących na Przedsiębiorcach.

Każdego roku organizujemy dla naszych Klientów seminaria i spotkania, służące wymianie doświadczeń i spostrzeżeń dotyczących często zmieniających się regulacji prawnych i ich konsekwencji dla polskich Przedsiębiorców.

Od 15 lat prowadzimy autorską kampanię **Dzień Bez Śmiecenia**. Dzień bez Śmiecenia – to pomysł wypracowany przez młodzież z kilkunastu krajów współdziałających w ramach międzynarodowego programu „Europejski Eko-Parlament Młodzieży” w 2007 r., przedsięwzięcia firmowanego przez PRO EUROPE (organizację zrzeszającą działające w ramach systemu Zielonego Punktu organizacje odzysku), a koordynowanego i organizowanego w Polsce przez Rekopol O.O.O. SA. Celem jest propagowanie prawidłowych zasad segregowania odpadów, promowanie proekologicznych postaw i ochrony środowiska. W ramach projektu edukujemy, przygotowujemy szereg pomocnych materiałów edukacyjnych, realizujemy wydarzenia zarówno w terenie, jak i online, organizujemy konkursy i wydarzenia edukacyjne w całej Polsce. W Dzień bez Śmiecenia nie produkujemy tysięcy plakatów, ulotek, insertów i wlepek. Podstawowym materiałem edukacyjnym każdej edycji działań jest kartka elektroniczna, która po kliknięciu przekierowuje na stronę www.dzienbezsmiecenia.pl.

<https://www.facebook.com/dzienbezsmiecenia>

Współorganizatorami akcji są Akcjonariusze firmy.

Kampania „**Działaj z imPETem!**” to innowacyjny projekt, którego celem jest zwiększenie ilości zbieranych i poddawanych recyklingowi butelek PET. Projekt został zainicjowany w 2018 roku przez czterech wiodących producentów branży FMCG, wprowadzających na polski rynek wody i napoje w butelkach PET. Kampania „Działaj z imPETem!” ma na celu edukację społeczeństwa w zakresie odpowiedniego postępowania z wartościowym tworzywem, jakim są butelki PET.

www.dzialajzimpetem.pl;

<https://www.facebook.com/dzialajzimpetem>

Re_kologia jest akcją społeczno-edukacyjną, która powstała z troski o środowisko. Jej celem jest zwiększanie świadomości dotyczącej segregacji odpadów, zwłaszcza z tworzyw sztucznych. W ramach re_kologii współpracujemy ze szkołami, placówkami oświatowymi, samorządami i lokalnymi instytucjami zajmującymi się m.in. zagospodarowaniem odpadów.

<https://www.facebook.com/Rekologia>

Zielony Punkt

Wyróżnikiem Rekopolu jest wyłączność na udzielanie w Polsce licencji na znak towarowy „Zielony Punkt”. Znak ten umieszczany na opakowaniu oznacza, iż Przedsiębiorca wniósł wkład finansowy w budowę i działalność systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych stworzonych w Polsce przez Rekopol. Udzielamy w Polsce licencji na znak towarowy „Zielony Punkt”.

Zapraszamy do kontaktu!

Rekopol Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

ul. Mangalia 4, 02-758 Warszawa

Redakcja i kontakt:

Magda Biernat- Kopczyńska, m.biernat@rekopol.pl

Marta Krawczyk, m.krawczyk@rekopol.pl

Numer kontaktowy do biura: **22 436 78 30**

Warszawa, październik 2021 r.

